

Posudek oponenta magisterské práce

Název práce: Merleau-Pontyho dialog s vědou

Autor: bc. Jan Lockenbauer

Vedoucí práce: doc. Karel Novotný, M.A., Ph.D.

Tématem magisterské práce Jana Lockenbauera je vyrovnávání se Maurice Merleau-Pontyho s vědeckým myšlením, přičemž důraz je zde kladen na jeho vztah ke tvarové psychologii. Práce však sleduje nejen explicitní vazby Merleau-Pontyho k této psychologii či jiným podobám vědy, nýbrž – se zřetelem na tyto vazby – jeho myšlení jako takové, a to v jeho vývoji. Prvním hlavním využitým titulem je *Struktura chování*, druhým *Fenomenologie vnímání*. Tematizaci těchto dvou prací je předřazena reflexe využívající pozdějších Merleau-Pontyho textů k objasnění souvislostí, v nichž obě díla vznikala.

Předřazení pozdějších prací považuji za šťastné, autor si jím od počátku zjednává ve vztahu ke *S. ch.* i k *F. v.* přiměřený odstup, aniž tím opouští přímou konfrontaci s Merleau-Pontyho filosofií. V části věnované *S. ch.* mj. správně vymezuje Merleau-Pontyho vztah ke tvarové psychologii, v části zaměřené na *F. v.* dobře vystihuje povahu překročení původního pojetí kategoriálního postoje, které se nachází ve *S. ch.*. Otázky, které autor klade na konci práce považuji za relevantní, ukazují případný směr jeho dalšího zkoumání.

Vážné věcné výhrady k předložené práci nemám, nicméně za nedostatečně přesné považuji některé formulace, naštěstí jen výjimečné.

Příklady:

1) „Na základě dědictví tradiční filosofie, byl člověk pojímán jako čirá aktivní interiorita, jako ahistorický, univerzálně platný a svobodně jednající subjekt. Ovšem optimismus týkající se možnosti změnit náhle čirou aktivitou a v jediném okamžiku vše vnější a takovýmto způsobem určovat chod dějin, nebyl na místě.“ (str. 11) Zde je příliš silné tvrzení o ‚aktivní interioritě‘ novověké filosofické tradice jako schopné ‚změnit náhle čirou aktivitou a v jediném okamžiku vše vnější‘. Neomezenost, jež je takto koncipované subjektivitě vlastní, se týká spíše východisek její aktivity a ve vztahu k vnějšku případný optimismus neznamená víru v absolutní účinnost jednotlivé akce. (Tvrzení nemá oporu ani v Merleau-Pontyho textu *Byla zde válka*, který na tomto místě autor využívá.)

2) „Jeho konečným cílem je poukázat na to, že obě oblasti mají mnoho společného, pokud nezahájíme zkoumání jejich vztahu s předsudkem pojmajícím psychologii jako vědu o reálných psychických dějinách a fenomenologii jako introspektivní výzkum.“ (str. 19) Zde rozumím autorově intenci a souhlasím s ní, nicméně nedohlížím, proč by ve vědě o ‚reálných psychických dějinách‘ nemohl být využit ‚introspektivní výzkum‘. Formulačně by po mém soudu stačilo upřesnění pomocí termínu ‚radikální‘.

K formálním nedostatkům práce patří nesprávné stránkování uvedené v obsahu (autor patrně nezohlednil pozdější přeformátování) a vedle toho i forma resumé: autor zde referuje o své práci jako o zamýšlené, a nikoli jako již dokončené.

Gramatických chyb je v práci málo, většinou jde spíše o překlepy, ale na jeden opakující se prohřešek přesto musím upozornit: „texty už sami v sobě obsahovaly“ (str. 7); „pohyby [...] sami vyvolávají“ (str. 37); „dějiny sami [...] nabízejí“ (str. 58).

Poslední připomínku mám k přece jen příliš obecnému názvu práce. Uvítal bych upřesňující podtitul.

V předložené magisterské práci Jana Lockenbauera však jednoznačně převažují klady a z tohoto důvodu navrhuji hodnocení ‚výborná‘. V diskusi bych rád slyšel autorovo rozvinutí a upřesnění badatelských témat, která předkládá na konci práce.

V Praze 1. 6. 2013

Mgr. Richard Zika, Ph.D.